

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 287/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť V. K., B., zastúpeného advokátom JUDr. K. Ž., Advokátska kancelária, T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe zaručeného čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T/88/06 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. K. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2011 doručená sťažnosť V. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva „na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s neodôvodnenými prietahmi pri uplatnení práva obžalovaného na vypočutie svedkov podľa čl. 6 ods. 3 písm. d Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv“ postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T/88/06.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi bola 18. októbra 2006 na okresnom súde podaná obžaloba pre trestný čin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 181c ods. 2 písm. b) a ods. 3 písm. a) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa Okresná prokuratúra Bratislava I v obžalobe navrhla okrem iného vypočuť dve konkrétne svedkyne. Okresný súd z tohto dôvodu požiadal Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) „o zabezpečenie účasti svedka na hlavnom pojednávaní v zmysle návrhu Okresnej prokuratúry Bratislava I“.

Ministerstvo oznámilo okresnému súdu listom z 29. októbra 2007, že „nie je možné zabezpečiť účasť pracovníka na hlavnom pojednávaní“.

Sťažovateľ uvádza, že počas hlavného pojednávania niekoľkokrát namietal „obmedzenie jeho práva vypočuť a konfrontovať svedkyne, ktorých výpovede boli kľúčové pre podanie obžaloby a súdne konanie IT 88/2006“.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa „Formálny postup súdu pri predvolávaní svedkýň mal za následok, že pojednávania súdu od roku 2006 prebiehali bez možnosti obžalovaného vypočuť svedkyňu obžaloby p. P., ktorej výpoveď bola podkladom pre trestné stíhanie obžalovaného.

Súd prvého stupňa nevyužil zákonné možnosti Trestného poriadku, ktoré mal k dispozícii v § 70 ods. 1, § 88 a obmedzil sa na opakované predvolanie a ospravedlnenie neúčasti svedkýň na hlavnom pojednávaní.

Napriek námietkam, obžalovaný od roku 2006 nemal možnosť vypočuť svedkyňu obžaloby p. P., konfrontovať svedkyne obžaloby a vypočuť svedkyňu p. S. R. k rozporom v jej svedeckej výpovedi z hlavného pojednávania.“

Sťažovateľ poukazuje na to, že porušenie „*práva na prejednanie veci v primeranom čase*“ zo strany okresného súdu vidí v tom, že mu nebola poskytnutá „*ochrana základných práv upravených v čl. 6 ods. 3 písm. d) Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv*“, keď konajúci súd nezabezpečil predvedenie, výsluch a konfrontáciu svedkýň navrhnutých v obžalobe.

Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol vo veci nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd (ďalej len „*dohovor*“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T/88/06, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 72 € „*a to za každý začatý mesiac, ktorý od roku 2007 uplynul bez toho, aby okresný súd poskytol ochranu právu obžalovaného*“, ako aj trovy právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „*zákon o ústavnom súde*“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V úvode považuje ústavný súd za potrebné ozrejmiť, že pri vymedzení predmetu svojho prieskumu vychádzal z celkového obsahu odôvodnenia sťažnosti, kde sťažovateľ v súvislosti s námietkou zbytočných prietáhov poukázal aj na porušenie garancií spravodlivého súdneho procesu zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd túto námietku vymedzil formulovaním námietky porušenia čiastkového práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote subsumovaného pod čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré je obsahovo aplikovateľné práve na prípady porušenia požiadavky rýchlosti súdneho konania.

Ústavný súd preto vymedzil predmet konania v takom rozsahu, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

Sťažovateľ formuluje námietku porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru [v nadväznosti na to aj porušenia práva vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe zaručeného podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru] v užšom kontexte. Námietku zbytočných prietáhov totiž spája s neefektívnou činnosťou konajúceho súdu pri zabezpečovaní účasti kľúčových svedkov obžaloby na hlavnom pojednávaní.

Ústavný súd štandardne (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04, III. ÚS 401/08) považuje za účinný prostriedok nápravy slúžiaci na ochranu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sťažnosť na postup súdu podanú podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) predsedovi príslušného súdu. Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b)

a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.

Účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať predsedovi príslušného súdu sťažnosť na prietahy v konaní je podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, III. ÚS 401/2008). Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok, ktorý mal k dispozícii podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je teda jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Sťažovateľ sa k otázke vyčerpania účinných právnych prostriedkov poskytovaných zákonom na ochranu jeho základných práv a slobôd v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde v sťažnosti nevyjadril. Ústavný súd zistil, že tieto sťažovateľ ani nerealizoval, a teda sťažnosť na postup súdu adresovanú predsedovi súdu podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch v namietanom konaní okresného súdu dosiaľ nepodal.

Zároveň ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom prípade sťažovateľa neboli preukázané ani také dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mohli viesť k odpusteniu požiadavky na využitie účinných prostriedkov nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na existenciu procesnej prekážky pre meritórne rozhodovanie o tom, či v sťažovateľom označenom konaní okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu neprípustnosti.

Rovnaký záver zaujal ústavný súd aj k časti sťažnosti obsahujúcej námietku porušenia práva sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spojenú s námietkou porušenia práva vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, pretože ústavný súd v obsahu práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nevidí zásadnú obsahovú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98). Pokiaľ by mal ústavný súd posudzovať námietku sťažovateľa spojenú s čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru samostatne, bráni mu v tom nedostatok právomoci vyplývajúci z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti konanie v sťažovateľovej veci nebolo právoplatne skončené a túto námietku môže sťažovateľ ešte účinne uplatniť pred všeobecnými súdmi.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti z dôvodu právnej irelevancie nezaoberal („návrh na dočasné opatrenie“).

Nad rámec odôvodnenia svojho rozhodnutia ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom všeobecného súdu v označenom konaní dochádza k zbytočným prietahom, predložil ústavnému súde novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2011